

Karl Schlyter

21. december 1879 — 25. december 1959

Med Karl Schlyter er den førende skikkelse i dette århundredes nordiske kriminalpolitik gået bort. Mere end nogen anden har han inspireret det reformværk i Sverige, hvis mest markante træk er indførelsen af åbne og halvåbne institutioner i fængselsvæsenet, respekt for mennesket som devise for fangebehandling, bevarelsen af borgerlige rettigheder efter udståelse af straf samt udvidet anvendelse af betingede domme og forsorgsforanstaltninger i stedet for straf. Det var ham, der var den drivende kraft bag Strafflagberedningens store betænkning og udkast til Skyddslag (1956), der med sit dristige opgør med overleverede straffetlige forestillinger har vakt interesse verden over. Og det var ligeledes Schlyter, der for alvor satte gang i det nordiske kriminalistiske samarbejde, som det i de senere årtier har formet sig gennem kriminalistforeningernes årsmøder, den fællesnordiske kriminalistiske årsbog, de store nordiske kriminalistmøder og de officielle ekspertkonferencer. Også ved omformningen i 1949 af nærværende tidsskrift, der gav det en langt videre udbredelse end hidtil og sikrede dets økonomi, øvede Schlyter en væsentlig indsats.

Schlyters arbejde i retslivets tjeneste var mangeartet og dybtgående. Som justitsminister og rigsdagsmand — han var i lang tid formand for den svenske rigsdags 1. lovudvalg — som præsident for Skånes Hovrätt, som formand for den svenske kriminalistforening og den svenske strafflagberedning øvede han en overordentlig betydningsfuld indflydelse ved formningen og iværksættelsen af et tidssvarende kriminalpolitisk program, i første række med henblik på behandlingen af unge lovovertrædere.

Hans indsats var imidlertid ikke blot af praktisk-organisatorisk art, men hvilede på et teoretisk fundament, som han formede i en lang række skrifter og kommissionsbetænkninger, præget af originalitet, klarhed, evne til at skære igennem overleverede forestillinger og af en dristig, men dog realitetsbetonet radikalisme.

Da Karl Schlyter fyldte 70, blev han udnævnt til æresdoktor ved Københavns Universitet. Ved samme lejlighed blev han i dette tidsskrift (1949, s. 297 ff.) hyldet af nordiske kriminalister. De varme lovord, som dengang lød som tak for hans banebrydende livsværk, er nu ved hans død blevet gentaget fra mange sider, ikke mindst i de mindeartikler Svensk Juristtidning (1960, s. 1 ff.) har bragt til hans ære.

Karl Schlyter var i besiddelse af en enestående evne til at slutte kontakt med fagfæller i og udenfor Sverige. Hans levende interesse for de unge og yngste i faget virkede inciterende. Vi, der kom ham nær, vil aldrig kunne glemme hans muntre væsen, hans lyse, varmhjertede menneskelighed og trofaste venskab. Han var en fører og en samlende kraft i nordisk kriminalistisk samarbejde.

Stephan Hurwitz.

Hjalmar Helweg

11. februar 1886 — 11. februar 1960

For nogle år siden måtte professor Helweg på grund af en hjertelidelse trække sig tilbage fra aktivt medarbejderskab i Dansk Kriminalistforening og i Den permanente Straffelovskommission. Men næsten til det sidste bevarede han kontakten med kriminalistiske diagnose- og behandlingsproblemer gennem sin virksomhed i Retslægerådet.

Dansk kriminalvidenskab har meget at takke professor Helweg for. Hans lærebog i Retspsykiatri (1. udgave 1939) kunne med lige udbytte læses af medicinske og juridiske studenter og viderekomne indenfor de faggrupper, der beskæftiger sig med retspsykiatriske emner. Bogen var, som alt hvad der hidrørte fra Helwegs pen, lysende klar og velgørende nøgtern i synspunkter og konklusioner. Han var gennem denne lærebog med til at bygge en forsvarlig bro mellem psykiatere og jurister. Den samme opgave bestred han gennem en række af mindre skrifter, ved indlæg i fagpresse og for videre kredse, ved kommissions- og rådsforhandlinger og ved lægeerklæringer i utallige retssager.

Det var altid en glæde at høre Helwegs stemme i en kriminalistisk debat. Årvågen og levende interesseret, stilfærdig og dog